Skottår : Skämt i en akt

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta drama av **Maria Nyström** (1854-1937) har digitaliserats för Dramawebben och anpassats för Projekt Runeberg i januari 2013 av Ralph E.

Skottår.

Skämt i en akt.

Personer:

Lena, parcellägarinna. Fia, strykerska. Emma, sömmerska. Karin, Lenas systerdotter. Kalle Gustafsson, ägare till Backas hemman.

Scenen.

(Storstuga hos Lena. Till höger i fonden dörr till Fias rum, i högra sidokulissen fönster, framför fönstret ett bord och ett par stolar. I vänstra sidokulissen, längst fram, dörr till förstugan, på samma sida i fonden spiseln, där en kaffepanna kokar och där Fias strykugn står. I fonden närmare dörren till Fias rum ett strykbord. För övrigt ett bord med koppar, brödkorg, sockerskål o. s. v., pall med vattenämbare, ved framför spiseln. kärlhylla, gardiner, trasmattor m. m., så att stugan ser trevlig ut.)

1 scenen.

Lena, Fia, Emma.

(Lena sysslar med kaffepannan, Fia stryker och Emma sitter och syr vid fönstret.)

Fia. Så, för sjutton, nu svedde jag ändå rakt mitt på bröstet. Så går det alltid, när man skall skynda. Men karlarna äro också så tokiga och begripa rakt ingenting. Är det nu att tänka på brudgumsskjortan dagen före bröllopet! Och hade den helst varit ren och ny, men nej smutsig, som om han gått med den hela veckan. De tro, att man bara behöver blåsa för att få en skjorta tvättad och struken.Lena. Är det Emils skjorta, som du stryker? Vi skall ju till bröllops hos Skeppars i morgon.

Fia. Skulle det helst vara åt honom, så kunde man ändå tycka att det är litet rimligt, när det är i samma by, och han kunde springa efter den fast i morgon på förmiddagen. Men det här är åt Lassas Henrik från Drombom. Nu är det en nådelig väg att skicka efter den; därför skall de ha den redan i kväll. Henriks bror, som är i staden, kommer hit ut efter den i kväll och tar den med sig, när han far till bröllopet tidigt i morgon. För resten tycker jag, att Henrik kunnat bestå sig ny brudgumsskjorta och inte bry sig om att låta tvätta en gammal, som är lappad i ryggen.

Emma. Jaså, det är Lassas Henriks skjorta. Nå, då kan jag riktigt berätta, huru det hänger ihop med den saken.

Det är ännu tokigare än att stärka och stryka skjortan i en handvändning. Jo, Henrik kom i dag på morgonen med tyg till mig och tyckte, att jag skulle sy skjortan åt honom, medan han satt och väntade, sedan skulle han föra den över till dig att strykas. Det är allt litet förmer ändå att sy en skjorta än att stryka den, så jag skrattade honom mitt upp i synen. Han hade fått skruva sig många gånger på stolen, innan skjortan blev färdig, fast jag minsann är kvick i vändningarna.

Fia. Kvick att vända tungan är du åtminstone.

Emma. Nåja, inte fattas mig talegåvan, och kvicktänkter är jag också, så nog var det jag, som hittade på att det ingen annan råd var, än att Henrik fick taga sin gamla skjorta och föra den till Fia.

Lena. Få se nu, om han blir klokare till nästa gång och beställer brudgumsskjortan genast när han friar.

Emma. Inte må han tänka på nytt frieri, just när han firar bröllop.

Lena. Osvuret är bäst. Han är inte vigd än, och alla veta, huru han springer efter var vacker flicka, som han ser.

Emma. Så äro ju alla karlar, tror någon att en karl bryr sig om, fast man kan sy de finaste skjortbröst och koka ordentligt mat och hålla fint och rent. Åh nej, tänk inte på sådant heller! Det skall skrattas ochspektaklas och krusas håret och svängas på kjolarna. Då duger det åt karlarna, fast det vore den värsta slamsa jorden bar.

Fia. Ja, ja. De karlarna, de karlarna.

2 scenen.

De förra. Karin inkommer från förstugudörren.

Karin. Fia, moster, får jag sätta min krustång här under ditt strykjärn.

Fia. Välsignade flicka! Skall du trassla här med din krustång, just när jag har bråttom med brudgumsskjortan.

Karin. Oj, oj, moster, det är ingen sak när man redan stryker brudgumsskjortan, värre är det med mig, som först skall skaffa mig fästman; jag får lov att skynda och göra mig fin, när det finns friare i byn.

Lena. Vad behöver du springa efter friare. Går det någon nöd på dig här hos mig?

Karin *(omfamnar Lena)*. Nej, hjärtans snälla moster. Ni har ju varit som mor för mig, allt sedan jag var två år och mamma dog. Men när vingarna vuxit ut, vill man flyga, och tänk, vad det vore roligt, om jag hade mitt eget hem och kunde bjuda mostrarna allesammans till mig och min kaffepanna.

Fia. För den sakens skull behöver du inte springa efter friare. Det har just inte fallerat med kaffepannan, sedan vi tre flickor kommit att bo så här nära varandra. Det var riktigt en tur för mig, att Lena hade kammarn ledig, så jag fick hyra den.

Emma. Och att min stuga är här knut om knut med Lenas ställe, så jag kan sticka mig över, när jag känner kaffeoset.

Lena. Skadar inte, om du kommer eljes också, så blir det anledning att sätta på pannan. Vad skall tre gamla pigor göra annat än passa på kaffepannan?

Karin. Och på skottåret, när ni skall ut och fria. Skottåret är ju gammalpigornas år. Jesta mej! Det är ju skottår i år! Det är väl därför Fia moster stryker brudgumsskjortan.Fia. Huru skall det då gå med dig, det är ju bara gammalpigorna, som få fria.

Karin*(börjar krusa sitt hår)*. Åh, vi få friare utan att fria. Vi krusa oss bara litet, och så titta vi så här och så där *(tittar skälmskt och svänger sig kokett)* och svänga vi oss litet och knycka på nacken, så att det inte är för vem som helst att komma nära, då äro pojkarna genast färdiga. Det är ingen konst att få friare, när man är ung och vacker.

Emma. Man har väl också varit ung och vacker i sina dar. Varifrån komma då gammalpigorna?

Karin. Äsch! Emma moster krusade för länge. Vill man ha en karl, skall man knipa tag genast.

Lena. Vad skulle man då just göra med en karl? Huru skulle här se ut om en karl gick och spottade på golvet och spillde aska ur pipan och kanske kastade sig med storstövlarna på mitt i den fina uppbäddade sängen med vita täcket och rimsdynvaren.

Emma. Hjärtandes ja! Tänk, huru han kunde skrämma min lilla, rara Misse, om han stampar in med storstövlarna. Nej. nej, jag har åtminstone inte hjärta att släppa in en karl i min kammare och skrämma min lilla, söta Misse, jag som vyssjar och pysslar om Misse, som om den vore ett litet barn.

Karin. Jag tycker det kunde vara roligare att vyssja ett riktigt litet barn i famnen, än att bära på en jamig katt.

Emma. Jess, så du talar! En blyg flicka kan bliva riktigt röd. Vem talar om barn, innan man är gift.

Fia. Ja, där är nu ett omak till för den, som är tokig och gifter sig. Då har man barnen att hänga i kjolarna. Nu vet jag, att när jag betalat hyran åt Lena, är det ingen, som har något att säga, och jag rår mig själv i mitt rum. Nej, nog stryker jag hellre brudgumsskjorta åt andra, än jag byker och bråkar för en egen karl.

Karin *(skrattar)*. »Di ä' sura, sa' räven om rönnbären.» Få se, få se, om inte mostrarna försöka ett tag, nu när det är skottår. Men låt Backas Gustafsson vara i fred. Han är så ung och nyinflyttad, så han passar nog bäst för oss unga. Jo, jo, möter jag honom, såtittar jag både så här och så där *(tittar kokett åt alla sidor)* och friar han, så niger jag och tackar. Fint krusad är jag, så ingen vet huru det kan gå. Adjö nu. Önska mig bara lycka på vägen, snälla skottårs-mostrar. *(Ut.)*

3 scenen.

De förra utom Karin.

Fia. En sådan näsvis snärta. Skottårs-mostrar, kantänka, just som om man vore lastgammal.

Emma. »Di ä' sura, sa' räven om rönnbären», menade hon; just som om man inte kunnat få man, om man bara brytt sig om. Men inte tar man första, bästa heller.

Lena *(gapskrattar)*. Kors i världen, Emma, jag tror du bröstar dig, för att du gav nej åt stackota Anttu, som är så »lätt vituger», att han friar till varje flicka, han möter.

Emma. Man kan inte hjälpa, om det kommer både den ena och den andra, fast man alls inte är angelägen.

Fia. Det må så vara, att du inte varit riktigt färdig att genast hoppa med, så sipp och prudentlig, som du alltid varit. Ja, jag tror riktigt, att du var gammalpiga redan, då du låg i vaggan.

Emma. Inte har jag varit av den där påstående och karlavulna sorten som du. Du hade nog varit karl att fria själv, om inte pojkarna vetat hålla sig undan. Men jag tänker, att när en karl skall gifta sig, vill han ha en söt och nätt flicka och inte en, som stampar fram som en annan karl.

Lena. Jo, jo, det är många svängar i långdansen. En är för blyg, och en är för framfusig, bäst att inte sticka näsan i sådana saker, så blir man inte missbränd.

Fia. Tillräckligt lång näsa har du att sticka både i det ena och det andra. Nystu-Kalle sade ju, att om han skulle taga dig till hustru, behövde han inte besvära sig med att laga brödspett, för han kunde rada upp hålkakorna på din näsa.

Lena. För att han själv fick lång näsa vid detfrieriet. Han tänkte, att rika Nystu' Kalle bara behövde kröka ett finger, så skulle jag vara färdig, men se den spiken drog inte.

Emma. För att du ämnade bliva fru, kantänka. Ekholm funderade ju på att låta dina pengar reda ut för honom, när

han hade stuckit fingrarna för djupt i kassan, medan han stod bakom disken hos Liljekvists. Men han funderade för länge, så att handelsmannen fick reda på saken. Ekholm hade väl så långa funderingar för att hjärtat och förståndet ej riktigt ville följas åt.

Lena. Äsch, att du ids tala om sådant, som längesedan är gömt och glömt. Du har väl ännu Ekholm gömd i ditt hjärta, därför är han inte glömd för dig. Du var inte den, som minst sprang efter honom.

<chapter name="4 scenen.</">

4 scenen.

De förra. Karin *(kommer inspringande).*

Karin. Här är jag tillbaka igen. Jag såg Backas husvärden komma borta i backen, och jag tänkte, att han kanske ämnade sig hit.

Fia. Kommer Backas Gustafsson hitåt? Vad kan han ha här att göra? Kanske han vill ha något finare struket.

Emma. Jag tänker, att han ämnar sig till mig, för att få något sytt. Han har ingen, som syr åt honom, och så är det ett bra sätt att börja bekantskapen.

Lena. Just så, Emma tänker strax på närmare bekantskap och frieri kanske. Jag tror bara, att han kommer för att fria efter mina grisar; jag har ju en så makalös sort.

Karin *(skälmskt).* Moster har nog annat att fria efter än grisarna. Kanske kommer han för att fråga efter mig.

Emma. Äsch! Alla barn skola då också tala om giftermål. Du är ju knappast skriftskolgången än.

Karin. Oj, oj, så moster pratar. Det är tre år i höst, sedan jag gick och läste. Jag blir nitton i höst, skall jag säga. Riktiga giftasåldern.Fia *(skrattar).* Nu måste jag riktigt skratta! Nog skall den karlen vara tokig, som sätter en nittonårs jänta till husmor på stora Backas hemmanet. Och jag vet, att Backas Gustafsson är en förnuftig karl, så hellre kommer han hit för grisarnas än för din skull. Du skall inte inbilla dig några dumheter.

Karin. »Ingen vet var haren har sin gång», jag går ändå och plockar litet blommor i trädgården, så att man kan ställa en bukett på förlovningsbordet, om det blir frieri av. *(Ut.)*

5 scenen

De förra utom Karin.

Lena. Den tokiga flickan! Hon tänker väl städa upp här, som om vi väntade friare.

Emma. Om man aldrig städar upp för friare, så tycker jag ändå att du, Fia, kunde flytta din strykning in i egen kammare. Icke är det väl meningen, att du skall breda ut dig i hela stugan, därföre att Lena hyrt kammaren åt dig. Man kan förstå att Lena vill ha litet städigt, när Gustafsson kommer hit för första gången.

Fia. Aldrig har jag hört att fina, renstrukna kläder skräpa eller att arbete skämmer i stugan.

Emma. Man kan också tycka, att hyresgästen inte alltid behöver vara med, utan Lena får ha sitt främmande för sig själv.

Fia. Nå, varför sitter du själv här då?

Emma. Inte bor jag här, och den som kommer till främmande, ber ingen stiga ut.

Lena. Bliv ni bara båda två kvar; min kaffepanna räcker nog till; men visst måste ni sedan gå; det kan ju hända att Gustafsson vill tala något enskilt med mig.

Emma. Tack, tack, kära Lena, du är alltid så frikostig att bjuda! Men hjärtandes! Jag har rakt glömt, att Misse inte fått någon mjölk på eftermiddagen. Jag måste sticka mig hem ett tag. Jag hinner nog tillbaka, så att ni ej behöver vänta med kaffet. *(Ut)*

6 scenen.

Lena och Fia.

Fia. Tror du hon sprang hem för Misses skull. Åh nej! Pass på bara att hon kommer tillbaka i nya söndagsblusen; den där ljusröda, som det gamla spektaklet tror att klär henne så bra.

Lena. Det är inte otroligt; hon sjåpar sig för alla ogifta karlar.

Fia. Giftassjuk är hon, fast hon går på fyrtiotalet.

Lena. Den tokiga gammalpigan; att hon ids bråka så där.

Fia. Så har hon alltid gjort *(ser ut genom fönstret).* Kors, för sjutton, nu är korna i broddåkern. Det är allt Emmas tillställningar. Hon vill ställa så, att hon blir ensam med Gustafsson; därför försökte hon också narra mig in i kammaren.

Lena *(utom sig)*. Men vad skall jag nu göra? Inte kan man låta korna trampa ned hela brodden. Kan inte du, Fia, springa och mota ut dem, medan jag tar emot främmande.

Fia. Aldrig i tiden; så rädd som jag är för din Rödgås.

Lena. Inte har jag hört att du förr varit rädd för den. Men Emma och du äro av samma ull båda två. *(Rusar ut.)*

7 scenen.

Fia. Om en stund Gustafsson.

Fia. Det här var inte så illa uträknat. Nu är det Fia, som först talar med finaste ungkarlen i byn *(sjunger under det hon ordnar om strykkläderna).* (Melodi: Gubben Noak.)

Det är skottår, det är skottår, Gammalpiga hej. Det där året, det där året Är just gjort för dej. Stå ej nu och lipa, Om friarn du skall knipa. Det är skottår, det är skottår Blott vart fjärde år.Håhå, jaja. Försöka duger. Där är Gustafsson redan. Emma hade inte räknat ut, att han gick så raskt. Litet hade man ändå kunnat piffa upp sig *(tar Karins locktång, talar under det hon bränner håret).* Den här ligger riktigt här som på beställning. Nu skall vi se, om inte Fia kan laga sig själv lika fin som brudgumsskjortan Sjutton också! Nu brände jag av hela testen. Tången är alldeles för het, men inte hinner jag svala av den, annat än om jag doppar den hastigt i vatten. *(Doppar tången i vatten, då hon sedan krusar håret, hänga raka testar ena här och andra där över pannan).* Ingen spegel har jag att titta i, men det är detsamma jag känner nog, att det är bra. Så, nu hör jag Gustafsson redan i förstugan. Flinka dig, Fia, innan Emma kommer. Har du tur, sitter du snart som husmor på Backas, i stället för att dag ut och dag in slita vid strykbrädet för andras tvätt.

Gustafsson *(inkommer)*. God dag vackert! Här tvckes vara storsysslor, så kanske kommer jag olägligt.

Fia. Ingalunda. Strykning är riktigt min förnöjelse, så det räknar jag inte till någon storsyssla. Men Gustafsson vill väl träffa värdinnan. Lena har nog väntat, att Backas husvärden skulle hälsa på hos grannas. Annars är jag nog också god granne, för jag bor här på hyra.

Gustafsson. Den här gången har jag visst ett ärende till värdinnan, men nog har jag också annars tänkt hälsa på hos grannarna.

Fia. Det är visst om grisarna. God sort är det, det kan jag försäkra.

Gustafsson. Här finnes nog mycket, som är gott, men inte är det för grisarna, som jag nu kommer.

Fia. Lena kommer strax, hon sprang bara för att jaga ut korna ur broddåkern.

Gustafsson. Är korna i åkern, då är det visst bäst att jag springer dit och hjälper att få ut dem.

Fia. Nej, nej! Lenas kor bliva som galna, om de se en karl. Hon hjälper sig nog själv. Sätt er bara ned så länge.

Gustafsson *(sätter sig)*. Låt inte mig hindra med strykningen. Jag ser, att ni har bråttom efter ni strukit så, att håret hänger i pannan.Fia *(förlägen, stryker hastigt undan håret).* Osch, det vill nu bara alltid krusa sig, då det blir varmt.

Gustafsson. Fint ser det ut, som ni stryker. Jag tror rakt det är en brudgumsskjorta.

Fia. Det är alldeles riktigt. Det är Lassas Emil från Drombom. Han skall fira bröllop i morgon. Det är inte annat för Gustafsson än att göra likadant.

Gustafsson. Jo, jo, ditåt sträva vi alla ungkarlar, fast det går fortare för den ena än för den andra. Det går allt en tid, innan man finner den rätta.

Fia. Svårt ha också karlarna att välja. Det är inte allt guld som glimmar. Många flickor äro fagra i skinnet och gå fint klädda, men duga inte till att sätta en gryta på elden eller tvätta åt sig själva heller. Men, fast jag själv säger det, den karlen, som gifter sig med mig, behöver inte sörja för, att han ej blir väl omskött, fast han så ville gå i stärkskjorta alla dagar.

Gustafsson. Det vore bra obekvämt att gå i stärkskjorta alla dagar, men visst är det bra, när kvinnfolket håller rent, så att det är trivsamt i stugan.

Fia. Jag känner nog på mig, att Gustafsson tycker om ordentligt kvinnfolk.

Gustafsson. Det gör jag visst det. Säkert hoppas jag, att då jag får värdinna i huset, det skall bliva som solsken alla dagar.

Fia. Ja, ja, blankt och rent, så att det skiner, så har jag alltid tyckt om att hålla omkring mig Jag ser, att jag riktigt passar för Gustafsson, och efter ni tycks vara så där tveksam och det är skottår, så säger jag, som min sak är *(räcker fram handen)*: Fundera nu inte längre, utan slå till, så får ni en hustru, som sköter om er ordentligt.

Gustafsson *(springer upp)*. Nå, för tusan! Går ni ännu i giftastankar, ni, gamla människan?

Fia Gamla människan, gamla människan. Skäms ni inte. Ni borde få er på truten med strykjärnet. Tror han, att jag behöver krusa för honom, fast det är skottår. Åh nej! Nog är jag sådan gammalpiga, att jag kan skaffa mig en karl på vart finger, innan skottåret är slut. En sådan näsvis karl. Fy, för den fule! *(Rusarin i sitt rum, sticker sedan ut huvudet)*. Människa kan ni vara själv!

8 scenen.

Gustafsson, strax därpå Emma

Gustafsson *(visslar)*. Det var en drake. *(Tänder en cigarett eller pipa och går fundersamt fram och tillbaka på scenen)*. Bara inte Lena moster är likadan, eller om allt kvinnfolk är så där konstigt. Åh, nej, jag känner nog den, som bara är söt och snäll.

Emma *(tittar tillgjort blygt in genom dörren. Hon är omklädd med ljusröd blus och en ros i bröstet.)* Här är visst främmande. Månne man kan stiga in så här vardagsklädd.

Gustafsson. Skadar inte, kom in bara. Det är Gustafsson från Backas, närmaste grannen.

Emma. Åh, det var roligt att få träffa nya grannen God dag, god dag. Välkommen till vår by. Jag är Emma Jakobsson, som har min lilla stuga här bredvid.

Gustafsson Jo. jag känner nog. Ni går ofta förbi vårt.

Emma. Jesta så roligt, att ni har lagt märke till mig.

Gustafsson. Det går inte så mycket folk längs vägen, nog känner man snart alla, som vandra där.

Emma. Men är det inte underligt ändå, att jag också genast fäste mig vid Gustafsson, och jag är ändå inte den flickan, som tittar på alla pojkar. Men er lade jag strax märke till.

Gustafsson Det är inte att undra på. Det kommer inte alla dagar nya hemmansägare till byn.

Emma. Fast det kommit tio nya hemmansägare i månaden, så hade jag ändå lagt märke till er. Ja, jag säger det, jag säger det, att om jag inte vore så blyg, så visste jag nog vad jag gjorde.

Gustafsson. Är det något illa, efter ni är så där tveksam.

Emma. Nej män, nej män *(tager hastigt blomman och räcker den åt Gustafsson)*, vill ni inte ha den här blomman?Gustafsson. Tackar så mycket, fast jag inte kan säga, att jag just mycket förstår mig på blommor, annat än ute i trädgården. Så här avbrutna passa de bättre för kvinnfolk än för karlar.

Emma *(sjåpigt betydelsefullt)*. Den har suttit vid mitt hjärta. Det är en röd ros, en kärleksblomma.

Gustafsson. Åhå, åhå! En kärleksblomma, det är skada att den är litet vissnad, annars kunde jag taga den som ett varsel.

Emma. Ett varsel. Det är rätt, det är rätt. Just ett varsel. Och en uppmuntran åt mig, att ni tänkte därpå. Jo, jo, ett varsel. Men oj, oj, att jag skall vara så blyg. Men det hjälper inte, jag måste. Se, det är så, det är så, att det är skottår i år, och då är det vi unga flickor, som skola fria.

Gustafsson. Nå, det håller mte riktigt streck. Inte har skottåret något med de unga att skaffa. Det är en känd sak, att skottåret är gammalpigornas år. Det är bara för oss karlar att se upp, så att vi inte råka fast för något gammalt troll.

Emma. Gammalpigornas år. Nå, aldrig i världen. Var flicka, som har ett varmt hjärta, måste under skottåret tänka på de stackars, ensamma karlarna och hjälpa dem att få sig en hjärtanskär.

Gustafsson. Tack för ett sådant löfte. Det är bra för mig att få hjälp, jag har alltid varit mera ovan att umgås med fruntimmer.

Emma *(allt mera förtjust)*. Ja, ja, det tänker jag just. Om jag nu bara inte vore så blyg. Men jag måste, jag måste! Om ni ... förstår — ja så går det - förstår ni er ej alls på blomsterspråket?

Gustafsson. Nej, icke ett dyft.

Emma. Kan ni inte tyda, vad den här blomman säger er.

Gustafsson. Neej, jag tycker den är alldeles tyst.

Emma. Ack att ni ej förstår! Den säger ju — oj, oj jag är så blyg *(avsides, men jag måste skynda mig, innan Lena eller Fia komma emellan med sina intriger).* Den säger så tydligt: jag älskar dig. Gustafsson. Tag din Emma, som älskar dig.Gustafsson. Det var tusan *(gapskrattar)*. Det är ett spektakel. Ett riktigt extra spektakel! Kvinnfolk är kvinnfolk. De sladdra om kärlek, fast de inte ha, en tand i mun.

Emma. Vad säger han. Ingen tand i mun! Skäms han inte att säga, att jag är tandlös. Jag skall säga, att jag betalade tvåhundra mark för nya tänder, sist när jag var i staden, och då är man inte tandlös. Men karlarna prata, som de ha’ förstånd till. Otäcka karlar ! Jag vill inte taga i dem ens med kniptång. *(Hotar med nålen, varmed hon fäst blomman).* Kom inte nära mig, jag sticker, jag sticker. *(Rusar in till Fia).*

9 scenen.

Gustafsson, senare Lena.

Gustafsson. Jag tror alla käringar blivit tokiga. Skottåret tyckes hava sin betydelse. Bäst att snart bliva gift, annars blir jag oklar, så många gammalpigor, som här finnes i byn. Om jag nu bara kunde få tag i Karin och tala om saken. Jag måste gå och titta efter henne *(går mot dörren, i detsamma inkommer Lena).*

Lena *(håller en stor näsduk för näsan).* Här är ju grannas husvärden. Välkommen till vårt. Jag såg nog att ni kom däruppe i skogsbacken, men jag måste springa och köra bort korna från åkern. Nu skall ni sitta ned och dricka kaffe. Jag har en sådan snuva, att jag inte kan taga näsduken från näsan, men nog kan man dricka kaffe ändå. Mitt kaffe brukar inte skämmas för sig. Sitt nu bara ned, var så god! *(Lena ordnar, medan hon talar, kaffebrickan, men håller ständigt näsduken för näsan).*

Gustafsson. Tackar, som bjuder. Jag har nog annars också ett litet ärende.

Lena. Det skall ej fela, att inte jag hjälper allt vad jag förmår. Vi äro ju grannar, vet jag.

Gustafsson. Sådant tal är gott att höra. Goda vänner och trogna grannar; så är det gott att leva i världenLena *(slår i kaffet).* Seså, var så god! Kaffet skall drickas, medan det är hett.

Gustafsson. Det var en flink värdinna att blåsa kaffet färdigt så här fort.

Lena. Jag hade pannan på redan, innan ni kom. Här voro två gammal pigor på visit, och de förstå sig på kaffe. Men jag vet ej, vart de tagit vägen. Jag trodde så säkert, att de voro här.

Gustafsson. Visst voro de här för en stund sedan. men jag tror, att jag skrämde bort dem.

Lena. Huru kunde det komma sig! Gammalpigor bruka ej vara rädda av sig, allra minst för ungkarlarna, när det är skottår.

Gustafsson *(skrattande).* Nej, det är så säkert, det. Buskablyga av sig voro de ej. Men de tyckte inte om, att det inte tog skruv, då de friade.

Lena *(slår ihop händerna).* Friade de? Och båda på engång! Ingen skam ha de i sig.

Gustafsson. Icke var det just på engång, utan den ena först och den andra sen, men ilskna voro de båda två.

Lena. Jag säger det! Jag säger det! Sådana gamla hapsor. Emma är minst tio år äldre än jag.

Gustafsson. Jo, jo, bräcklig och dålig såg hon ut, men Fia moster kan nog taga en karl i kragen.

Lena. Det är säkert. Men inte ids vi mera tala om två gamla nuckor. Hellre vill jag höra, huru husbonden är nöjd och reder sig med nya stället.

Gustafsson. Nå, jo. Stället är bra. Men där saknas värdinna. Det är ett och annat, som är svårt för en ensam karl att reda ut.

Lena *(intresserad).* Just det. Det är alldeles riktigt. Huru skall en karl hålla reda på pigorna och mjölkningen och ett som annat inom hus?

Gustafsson. Och så är det så tomt och ledsamt i stugan. Det vore annat om en glad och hurtig hustru toge emot en, då man kommer hem.

Lena *(allt ivrigare).* Det är så sant, det. Och erfarenhet och förstånd skall hon också ha.

Gustafsson. När man alltid varit med i ettordentligt hushåll och haft ögonen öppna, så förstår man sig nog på ett och annat.

Lena. Jaa, fast jag säger det själv, men nog förstår man sig här i min gård på litet av varje och kan regera både

pigor och drängar, och sång och fröjd är här från morgon till kväll.

Gustafsson. Det är just så, som jag tänkt att här är, och så hoppas jag att det snart skall bliva hos mig också.

Lena *(livligt)*. Nå, om ingenting annat då är emellan, så behövs det inga stora ord, utan vi äro sams genast. Hand på det, så är allt klart.

Gustafsson *(springer glad upp och räcker henne handen)*. Välsignade moster! Tack skall ni ha, som gjorde det så här lätt för mig. Jag skulle suttit och stannat och funderat ännu långa stunden.

Lena *(skrattande)*. Du är ljus, du! Kallar du brudsmulan till moster. Alla tokiga smeknamn hitta karlarna på *(jämkar om näsduken och sträcker fram munnen)*. Nu skall det väl vara liten puss av brudsmulan.

Gustafsson *(ryggar tillbaka)*. Vad, vad menar moster? *(I detsamma rusar Karin in från förstugan)*.

10 scenen.

De förra, Karin, senare Fia och Emma.

Karin. Nå, Kalle, är det nu klappat och klart med moster *(kastar sig i Lenas famn, Lena fattar sig hastigt och kastar näsduken på bordet)*. Moster, inte säger du väl nej till din Karins lycka, du har alltid varit som mor för mig.

Lena. Hjärtebarn. Var det efter dig Gustafsson friade. Gud välsigne er båda. Det är nog det allra lämpligaste, fast jag, gamla toka, också fått ett skott av skottåret. Men nu är jag så hjärtansglad, nu skall kaffepannan i gång, och mostrarna skola vi ha in *(knackar på Fias dörr)*. Hör ni, Fia och Emma, kom ut, så får ni höra något roligt, här är friarn i gården. *(Fia och Emma komma in)*.Emma *(snävt)*. Vad står nu på?

Lena. Jo, att Gustafsson gifter sig med Karin, och vi tre gammalpigor stå här med långa näsor.

Emma. Din kan väl inte bliva längre än den redan är.

Fia. Inga dumheter, Emma. Vi kunna vara lika nöjda, nu få vi ett gott kaffeställe hos ungmor på Backas. Ingen skada skedd, när vi ha kaffepannan i behåll.

Emma (*med en sidoblick på Gustafsson*). Och vår kaffetand sitter alldeles stadigt i munnen.

Lena (*har slagit i kaffet och står med pannan i hand*) Skräp i skottåret! Vi hålla oss till vår gamla visa.

Lena, Fia, Emma (*sjunga*):

Kaffetåren den bästa är Av alla jordiska drycker. Den styrker kroppen Och livar själen Och går från hjässan Allt ned till hälen Håhå jaja, håhå jaja.

Ridå.